

[Kirkegaard.]

ret omfattende redegørelse, som er fremsat i Tolvmandsbladet i august i år af fuldmægtig i De samvirkende danske Landboforeninger Jørgen Skovbæk. Efter at Skovbæk har nævnt, at det har været næsten umuligt at få en opgørelse frem, skriver han — og her beder jeg om tilladelse til et citat —:

„Der foreligger dog en enkelt opgørelse fra skatteåret 1964-65 over 3 nordsjællandske kommuner, hvor 69 ejendomme ejes af ikke-landmænd, der møder med et samlet underskud på 2,6 mill. kr. eller 37.000 kr. i gennemsnit. Disse skatteydere havde, efter at dette underskud var fratrukket, en samlet skattepligtig indkomst på 2,3 mill. kr., så underskuddet har betydet en væsentlig skattebesparelse for de pågældende. En enkelt ejendom har i de sidste 4 år mødt med et underskud varierende fra 130.000 til 290.000 kr., mens vedkommende skatteydere skattepligtige indkomst samtidig har varieret mellem 20.000 og 100.000 kr. Der er flere eksempler på, at disse underskud ikke er en midlertidig foreteelse, men optræder år efter år. I sådanne tilfælde kan der selsagt ikke være tale om erhvervsmæssigt jordbrug. Det må ifølge sagens natur være en lystejendom, der ganske vist drives landbrugsmæssigt, men for skattevæsenets regning.

De nævnte 3 kommuner, der er de eneste, der endnu findes opgørelse for, er antagelig særlig grølle eksempler, men når en sjettedel af gårdene i fri handel over 10 ha i hele landet under ét sælges til købere, der selv angiver, at de ikke ønsker at drive landbrug som hovederhverv, har de af skattevæsenet finansierede lystgårde utvivlsomt et betydeligt omfang.“

Se, det er store tal, som er angivet i det citat. Jeg kan føje til, at i og for sig er det ingen kunst at drive en gård sådan, at den giver underskud, det er væsentligt vanskeligere at drive den sådan, at den giver overskud. Men det står sikkert klart for enhver, at når en såkaldt bylandmand kan opnå så store skattemæssige fordele ved at drive, ved at eje en landejendom, som der er nævnt her, så spiller en vis

overpris for en tiltalende gård ikke den helt afgørende rolle, og de overpriser fra sælgerside bliver da også betalt, idet jeg måske må tilføje, at nok er der overpriser, men der er jo også nogen, nemlig disse købere, der forstår at efterspørge de mest tiltalende gårde i de forskellige sogne. Der findes måske ikke helt sikre tal for disse overpriser, men der foreligger dog nogle undersøgelser, som tyder hen imod, at overpriserne nok somme tider ligger lidt under, men også somme tider ligger lidt over 20 pct. af, hvad en almindelig landmand betaler for en tilsvarende gård. Selv tror jeg, at de overpriser, som der regnes med, er noget højere end almindeligt antages, idet jeg gør opmærksom på, at selve det grundlag, man går ud fra, den pris, som betales af en almindelig landmand, jo igennem en længere årrække er presset op, netop på grund af bylandmænds købelyst.

Se, jeg kender ikke de kommuner og de ejendomme, som nævnes af hr. Skovbæk i den omtalte redegørelse, og skattemyndighederne må formentlig heller ikke give mig oplysninger derom. Men hvis nogen tror, efter at have hørt de store beløb, at det er herregårde, det drejer sig om, så tror jeg, en sådan antagelse er forkert, alene af den grund, at der næppe nogen steder i landet inden for en grænse af tre kommuner findes 69 herregårde eller bare storgårde. Jeg anser det derfor for mest sandsynligt, at de fleste af de omtalte ejendomme er ganske almindelige bondegårde.

Når eller hvis det er tilfældet, så er det jo klart, at den almindelige landmand får mere end vanskeligt ved at få fat i en ejendom til en pris, der giver muligheder for en rimelig økonomisk tilværelse, og så står vi over for kravet om tilskud — jeg skulle måske bruge udtrykket: om øgede tilskud til landbruget fra statskassen. Særlig vanskeligt bliver det naturligvis for unge landmænd at komme i besiddelse af egen bedrift, når den skal erhverves i konkurrence med meget kapitalstærke købere, der har udsigt til store økonomiske gevinster. Normalt har unge landmænd ikke de helt store beløb til rådighed, det siger sig selv, og derfor får de en uhyre vanskelig stilling i de første år som selvstændige.

Alene det, jeg her har nævnt, begrundet, at vi også vedtager det andet forslag til